

PERIÒDICH DESENAL, ARTÍSTICH, LITERARI Y CIENTÍFICH

Any II

Barcelona 10 de Maig de 1881

Núm. 31

PREUS DE SUSCRIPCIÓ					Se publica 'ls dias 10, 20 y 30 de cada mes	DIRECTOR-PROPIETARI CARLOS SANPONS Y CARBÓ UNIO, 28 BARCELONA	PREUS DE SUSCRIPCIÓ PAGANT EN OR	
ANY	SEMESTRE	TRIMESTRE	MES	ANY			SEMESTRE	
Espanya	60 rals	32 rals	18 rals	6 rals	Cuba y Puerto-Rico	5 pesos forts	3 pesos forts	
Paissos de l' Unió Postal	76 »	40 »	»	»		Filipinas, Méjich y Riu de la Plata	6 »	3'50 »
No 's servirà cap suscripció que no 's pagui per endavant					Y en los altres paissos, los preus d' Espanya y además lo franqueig			

SUMARI

TEXT. — CRÓNICA GENERAL, per Ramon E. Bassegoda. = NOSTRES GRABATS, per Eduart Tàmaro. = CURIOSITATS ARQUEOLÒGICAS de la església parroquial de Santa Maria de la Mar, per Joaquim Olivó Formentí. = LO MAL CAVALLER, per Ramon Picó y Campamar. = INSTITUT FRENOPÀTICH dels Doctors Dolça y Llorach, per B. Amigó. = CONGRÉS CATALÀ DE JURISCONSULTS (continuació), per S. Ribot. = BELLAS ARTS, per E. C. = NOVAS. = LLI-BRES REBUTS.

GRABATS. — JASCINTO VERDAGUER, Pbre. = JOAN GOULA. = ROBERT STAGNO. — Illa de Puerto Rico. VISTA DE LA PLATJA DE LA CIUTAT DE MAYAGUEZ. = Aspecte del Saló de la Llotja en la celebració dels Jochs FLORALS. = VISTA GENERAL DEL INSTITUT FRENOPÀTICH dels Doctors Dolça y Llorach.

CRÓNICA GENERAL

La festa del Jochs Florals s' ha celebrat enguany ab lo lluhiment y esplendor de sempre; ab aquest motiu la gran sala de contractes de la Llotja presentava un magnífich aspecte plena de gom á gom d' una numerosa y distingida concurrència, composta en sa majoria d' elegants y hermosíssimas damas y senyoretas y de quant de notable conté nostra capital en art, en lletres y en capital, qu' habíen acudit allí ansiosos de tributar l' homenatge degut al geni de la poesia, y d' assaborir las produccions capdals que l' estre de nostres primers poetas y escriptors debia haber produhit en aquesta justa tan noblement disputada. La decoració del saló encarregada als germans Vilanova, era senzilla y de bon gust; les columnas estaban adornadas ab ramatje y fullas de palmera y en diferents estandarts qu' entre ellas onejavan s' hi veyan escrits ab lletres platejadas los noms dels mestres en Gay-Saber. L' estrado destinat á las autoritats, comissions, al Consistori y als senyors adjunts s' habia colocat

JASCINTO VERDAGUER, PBRE.

Fotografia de Joan Martí

en un costat del saló, y en lo centre del mateix y sota un magnífich dossier s' hi veyá 'l trono destinat á la qu' habia de ser Reyna de la festa y que 's destacaba magníficament d' un fondo de flors y ramatje. A diferencia dels anys anteriors los noms dels catalanistas morts en l' anyada qu' acaba de transcórrer no figuraban en las parets del saló; pero en cambi en la galeria del mateix, coberta ab un riquíssim ropatje carmesí y or, s' hi veyá una lápida mitx tapada per una corona de semprevivas ab la següent inscripció: «Als catalanistas morts durant l' any 1880-81.»

A dos quarts de duas de la tarde passá á ocupar la presidencia la comitiva oficial en la que figuraban los massers de la Excm. Diputació y del Ajuntament, lo senyor Governador de la provincia don Feliciá Herreros de Tejada, los diputats provincials senyors Arnau, Domingo y Roselló. los regidors de nostre Ajuntament senyors España, Bonastre, Surroca y Casamitjana, lo canonge de nostre Catedral senyor don Manel de Villarronga, per delegació de l' autoritat eclesiástica y los set Mantenedors del Consistori.

Oberta la sessió per lo senyor Governador passá á llegir lo discurs presidencial del senyor Verdagué, lo senyor don Jaume Collell, canonge de la Catedral de Vich y director del periòdich catalanista *La Veu del Montserrat* qu' en la mateixa ciutat se publica. Aquest discurs magistralment escrit ab aquella prosa tan castissa del senyor Verdagué fou interromput varias vegadas ab los més entusiastas picaments de mans. Es una magnífica apologia del regnat de don Jaume 'l Conquistador, en lo qual segons lo senyor Verdagué comensá á donar probas d' existencia la nostre poesia y per la que habian de ferse un nom ilustre varons insignes com Ausias-March, Ramon Lull, Sant Vicens Ferrer y Sant Ra-

mon de Penyaafort dels quals feu lo senyor Verdaguier lo mes acabat elogi.

Lo senyor Oller, secretari del Consistori donà lectura de la memoria de las composicions presentadas al Certamen d'aquest any, manifestant encare que molt somerament las qualitats qu'avaloravan a las premiadas y dolentse al mateix temps del poch éxit qu'habia tingut lo concurs d'enguany ja qu'habian deixat d'adjudicarse la gran majoria dels premis oferts no tant sols dels ordinaris, sino que també dels extraordinaris. Feu també un elogi dels catalanistas senyors Morer, autor de l'Historia de Camprodon, Barba, mestre de Capella de Santa Maria del Mar y Bartrina llorejat en los Jochs Florals de 1876 tots ells morts en l'any qu'acaba de transcórrer. La lectura de aquesta memoria fou acollida ab grans aplausos y especialment los párrafos entusiastas que en ella s'edicavan a la memoria del malaguanyat Bartrina, qual mort fou tan profundament sentida per tot lo jovent catalanista.

L'obertura dels plechs contenint los noms dels autors premiats donà lo següent resultat: Premi de la flor natural (pseudo acacia rosea): l'obtingué ab la poesia titulada «Tallada» lo senyor don Artur Masriera que passà a ferne present a la senyora Comtesa de Belliuch. Dita senyora ben coneguda entre l'aristocracia barcelonina per sa proverbial bellesa ostentava un elegant y riquisim vestit de faille negre brodat al realce ab flors de diferents colors, y lluhia en son cap una preciosa mantellina de color *creme*, que destacaban d'una manera notable sos naturals atractius. Acompanyada al trono presidencial per lo poeta premiat y ls mantenedors senyors Domenech y Matheu fou proclamada reina de la Festa, proclamació que en honor de la vritat fou complertament ociosa ja que tal títol l'hi havian ja donat espontáneament desde l'fondo de son cor tots los qu'allí estavan reunits; tal fou la soberana magestat ab que l'agraciada dama sapigué muntar los grahons del trono que l'hi acabavan d'oferrir.

De la poesia «La Tallada» ne donà lectura l' senyor Trias. Los accessits d'aquest premi se concediren al senyor Verdú per la poesia titulada «Cansoneta» llegida per lo senyor Blanch y al senyor Masriera per «Las comares de Ripoll». Lo senyor Montserrat obtingué un accessit a l'englantina d'or per sa poesia «A Montalegre» y l'anomenat senyor Masriera un altre a la Viola d'or y plata per «La Mort del Abat». Lo premi de *La Renaixensa* s'otorgá a don Lluís B. Nadal, de Vich, per sa novela «Questió de nom» y l' de la Excm. Diputació de Tarragona al senyor Montserrat per una «Imitació a Horaci» concedintse accessits a aquest premi als senyors Masriera, Planas y Feliu y Nadal. Lo senyor Matheu despedí a la concurrència ab una magnífica poesia que fou sumament aplaudida y desseguit s'aixecá la sessió retirantse sumament satisfeta de la festa la numerosa y distingida concurrència que hi havia assistit.

Los premis que en lo concurs d'enguany han deixat d'adjudicarse son, entre ls ordinaris l'englantina y la viola y entre ls extraordinaris lo del Ajuntament de Reus, lo medalló d'or al millor himne que cantés lo renaixement del esperit actual, lo premi del Ateneo Barcelonés, lo de l'Associació Catalanista d'excursions científicas, lo de l'Associació d'excursions catalana y l' de la Diputació provincial de Lleyda.

¿Pot oferirse un resultat més desconsolador que l' qu'han donat los Jochs Florals d'aquest any? ¿Es qu'ha comensat potser lo periodo de consumció per aquesta institució tan respectable? Res te d'estrany que hi haja qui ho suposi de tal manera en vista del éxit desgraciadíssim del concurs d'enguany, que encare que s'podia preveure per endevant per haberse retret de la lluyta gran número de poetas, no s'creya per ningú que s'arribés al estat a que s'arribat. Y encare podriam consolarnos si entre las pocas composicions que l'Consistori ha trovat dignes de distingirse, n'hi hagues alguna que per sas qualitats recomenables posés en evidencia un criteri altament rigorista en que s'haguessen inspirat los mantenedors pera la clasificació dels treballs presentats. Pero desgraciadament estém tan lluny d'aixó que la mateixa memoria del Secretari senyor Oller, qu'es per altre part un conciensut treball literari, nos treu complertament de duptes per lo que respecta al merit que debém concedir a las composicions llorejadas, de las quals no n'hi hagué cap, feta excepció de la novela, qu'ho fos per majoria de vots. Y en aquest punt lo Consistori estigué sobradament descortés ab los autors premiats, los quals ben segur qu'haurian renunciat a las distincions que se ls otorgaban si per endevant haguessen sapigut que sols las habian de mereixer al preu de fer saber a un públich numerosíssim las faltas y faltetas de que sos treballs adolexian; la memoria del Secretari, més que tal cosa, era un memorial d'agravis, era un dictamen fiscal en lo que ab especial fruició se posavan de relleu totas las circumstancias agravants que poden pesar en l'ánimo d'un jutje a fi d'obtenir una condemna.

Res te d'estrany, donchs, que la majoria de la premsa de Barcelona, haje vingut aquests dias censurant duríssimament la desgraciada gestió del Consistori, acumulant ab aquest motiu cárrechs, que en honor de la vritat no tots resultan fundats d'una manera deguda. Y tal ha sigut l'acalorament ab que s'controvertit sobre aquest assumpto que fins s'ha arribat a atribuir mala fe en la manera de procedir dels mantenedors, de lo qual hem de protestar ab totas las nostras forsas per lo molt coneguts que tenim a tots los que forman lo Consistori d'enguany; per obsessió que revelen los actes del mateix may nos permeterém duptar de sa honrada manera de procedir. Y pera fi de festa ve a acabar de fer difícil la posició del Consistori la qüestió promoguda ab motiu dels targetons que cada any se solen col·locar ab los noms dels catalanistas difunts, en un dels quals debia figurar enguany, lo nom d'en Bartrina, que fou lo més bon amich de tots los catalanistas, y de la qual no'n volém dir ni poch ni molt, perque ns agrada molt més emplear nostras forsas en conseguir l'unió de voluntats desavingudas que no contribuir en lo més mínim a enfondir divergencias per tots igualment lamentables.

A pesar de totas las causas de disgust apuntadas no per aixó ha minvat l'esperit de germanadó entre ls catalanistas, aixis es que, com desde molts anys s'acostuma, un gran número d'ells s'reuniren aquest any en lo restaurant de Fransa a fi de celebrar lo dinar consuetudinari dels Jochs Florals y qu'aquest any se veje afavorit ab la presència dels Mestres en Gay-Saber senyors Verdaguier y Collell. Entre ls defectes més ó méns numerosos que segurament son propis dels catalanistas tenen per altre part la virtut de ser altament accessibles als sentiments de concórdia y simpatia y aixó fa que las qüestions que més acaloradament los pugan dividir en un moment donat, s'olviden de la manera més fácil, y s'calmen també gens difícilment fins aquellas tempestats que més amenassadoras se presentavan. D'aixó n'obtinguerem un ple convenciment en lo dinar de que venim parlant; lo fallo del Consistori havia deixat molts descontents aquest any, encare que sempre los produex en major ó menor escala, més aixó no fou obstacle per que allí hi vejessem catalanistas de tots los colors y procedencias, de totas la edats y de totas las categorías desde l'poeta vergonyant que tot just ha saludat los llindars de la publicitat fins a la més enlayrada reputació ja per tothom reconeguda com a tal.

Sumament concorreguda estigué també la vetllada ab que l'Associació Catalanista obsequiá als poetas premiats en lo concurs d'enguany y que fou de lo més agradable que s'pot desitjar per espectacles d'aquesta mena; en ella s' donà lectura de casi totas las poesias premiadas en los últims Jochs Florals y d'altras, entre las que recordém una Cansó proteccionista del senyor Ribot y Serra, un quadro del senyor Vilanova, «Raquel» del senyor Franquesa y una traducció del «Negre» d'Enrich Heine, deguda al malaguanyat Bartrina. L' eminent poeta castellá senyor Zorrilla qu'habia assistit a la vetllada ocupant una de las cadiras de la presidencia, llegí com ell sol ne sap, sa magnífica poesia «Hoy hace treinta años que me ausenté de España» y altre titulada «A Carmen» que foren entusiastament aplaudidas.

Las senyoras eran obsequiadas al entrar en lo saló de Cent, ahont tingué lloch tan amena vetllada, ab un quadern de poesias degudas a tots los Mestres en Gay-Saber.

Las qüestions económicas continuan sobre l'tapete; com si de per tot arreu haguessen de sortir adversaris a la mal anomenada llibertat de cambis, los industrials de Béjar, una de las ciutats més importants de Castilla la nova, s'han declarat també contraris al establiment de la célebre base quinta, per medi d'una carta enviada a nostre país senyor Balaguer, en la que l'hi manifestan que s'posan decididament a son costat ab motiu de l'actitut adoptada per dit senyor en l'actual marejada libre-cambista.

Bo es que s'comense a fer entendre al govern que la causa del proteccionisme es la causa d'Espanya entera y no exclusivament de Catalunya, com hi ha algú que te interés en ferho creure, que potser aixis tal vegada s' decideixe a recular en lo fatal camí qu'ha emprés.

A Manresa deurá haberse celebrat també una manifestació proteccionista ab iguals tendencias y aspiracions que la que tingué lloch últimament en nostre Teatre Principal.

¿Pesarán aquestas manifestacions, que per més que s' diga no son aisladas, en l'ánimo de nostres governants fent que s' decideixen d'una vegada a rompre ab lo pernicioso tutela dels exclusivismes d'escola? ¿Qui sap! ¿No podria ser que l'nòmbrament del general Prendergast, lo qual s' acaba de declarar francament proteccionista, pera la Capitania general de Catalunya, fos un síntoma favorable d'una nova actitut adoptada per lo Ministeri?

Pero per de prompte los libre-cambistas de Madrid no s' descuidan y continuant en son sistema de fer atmósfera en tots sentits y aprofitant totas las ocasions han acordat oferir la diputació a Córts en aquella circunscripció al més infatigable dels paladins del libre-cambi; al senyor don Gabriel Rodriguez.

Catalunya acaba de perdre un de sos millors artistes; tal era don Francisco Sans, director del Museo Nacional, qual nom era tan justament apreciat per las qualitats gens comuns de que havia donat probas en totas sas obras. Sas darreras produccions ben segur que serán las que per encàrrech del Rector d'aquesta Universitat pintá pera que figuresen en la testera del saló de graus de la mateixa y que son: un retrato de tamany natural y cos enter de S. M. lo Rey, vestint lo manto de la insigne ordre del Toisó d'or, y tres retratos en forma de medalló d'Anfos V, Cárles I é Isabel II. Com la mort del senyor Sans fou repentina es probable que haja deixat sens acabar altres dos quadros que tenia també encarregats ab lo mateix destino.

Segons llegim en un periódich se tracta d'organisar, per un íntim amich del inolvidable artista una exposició de las sevas obras existents en Barcelona, pensament mol digne d'alabansa y que de realisarse s' verificaria en lo saló de Cátedras del Ateneo Barcelonés.

De totas maneres LA IL·LUSTRACIÓ CATALANA s'proposa honrar dintre pochos números la memoria del que á més de ser un pintor d' historia de primera forsa, era un dels més entusiastas fills de Catalunya y qu'ab tot y residir en Madrid desde molts anys, a diferencia de tants altres, no s'habia olvidat de la terra que l' veijé naixer.

RAMON E. BASSEGODA.

NOSTRES GRABATS

MOSSEN JASCINTO VERDAGUER, PREBERE
MESTRE EN GAY SABER

SE complau mol especialment LA IL·LUSTRACIÓ CATALANA en acompanyar ab lo present número un retrato del privilegiat poeta mossen Jascinto Verdaguier, prebere, Mestre en Gay Saber y President que ha sigut dels Jochs Florals de Barcelona en lo corrent any.

Algunas noticias biográficas del mateix escrites per son amich particular y nostre mossen Jaume Collell, canonge de la catedral de Vich, podran llegirse en altre dels próxims números, puix per motius imprevistos no ha sigut possible ultimarlas pera lo de avuy.

ASPECTE DEL SALÓ DE LLOTJA DE BARCELONA
EN LA CELEBRACIÓ DELS JOCHS FLORALS D' ENGUANY

Coneguda ja la magestat y grandió aspecte del saló de la Llotja de Barcelona, única part ab gran acert conservada del edifici del segle XIV, es evident que deu considerarse a propósit, com s'ha conceptuat repetidas vegadas, pera la celebració de la galana festa dels Jochs Florals.

En lo present any, que es lo 23 de sa restauració, l'estrado fou col·locat en la part lateral corresponent al passeig d' Isabel II; y sota l' gran velari carmesí, sostingut per las dauradas llansas imitació de las de la Etat Mitjana, descollava l' blassó del Consistori, tenint devall lo silló pera la Reyna de la festa y ls demés sillons de preferencia pera l' President y Mantenedors d'enguany.

La numerosa concurrència d' adjunts y l' selecte aplech d' espectadors donavan agradable caràcter y galanura a tan joyosa solemnitat, que discorregué ab aquell entusiasmisme y espontaneitat de sentiments que sempre l'ha distingida.

Difícil seria resumir aquí ab pocas paraulas los portmenors de tan solemne acte, y no necessita encomis, conegut son autor, lo discurs del digne President mossen Jascinto Verdaguier, prebere, llegit per son coral amich lo doctor Jaume Collell, canonge de Vich; las poesias, llegidas unas per sos autors y otras en son nom, foren saludadas també ab vivíssims aplaudiments.

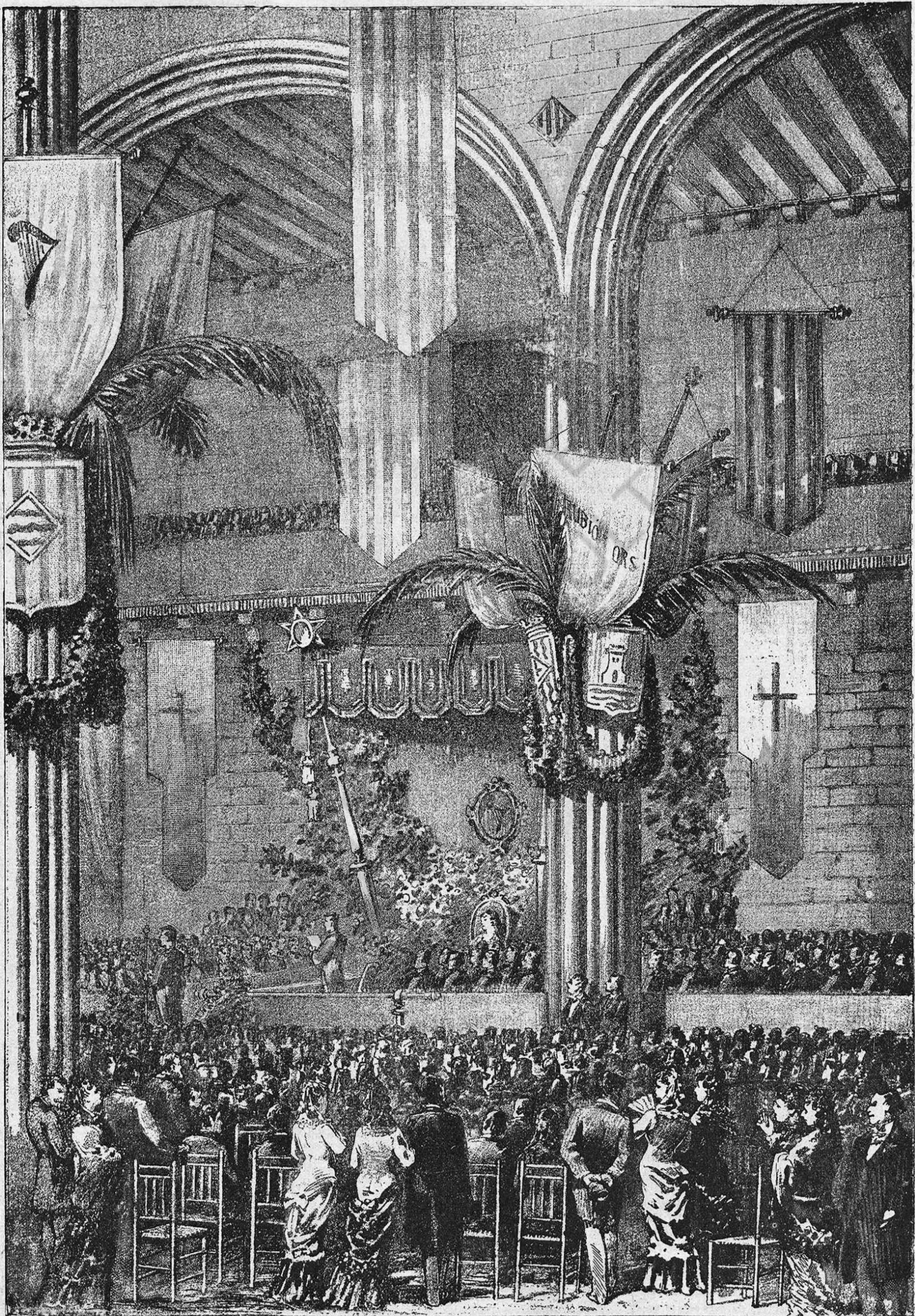
Adjudicat lo premi de la flor natural a D. Artur Masriera, aquest elegí Reyna de la festa a la M. Iltre. Senyora Comtesa de Belloch, la qual fou saludada ab generals aplausos, y ab gran gentilesa, ocupant son sitial, distribuí ls premis als poetas.

Son, per lo tant, los recorts deixats per dita sessió altres dels molts que té vinculada la memorada y felis restauració dels Jochs Florals.

Nostre grabat fou prés ab molt acert per nostre col·laborador D. Antoni Castelucho, y distingintse alguns dels penons ab los noms dels Mestres en Gay Saber descolla en primer terme l' que porta l' nom del doctor D. Joaquim Rubió y Ors.

DON JOAN GOULA

Nascut als 29 de Mars de 1843 en Sant Feliu de Guixols en la provincia de Girona, comensá y acabá sos

ASPECTE DEL SALÓ DE LA LLOTJA DE BARCELONA EN LA CELEBRACIÓ DELS JOCHS FLORALS D' ENGUANY

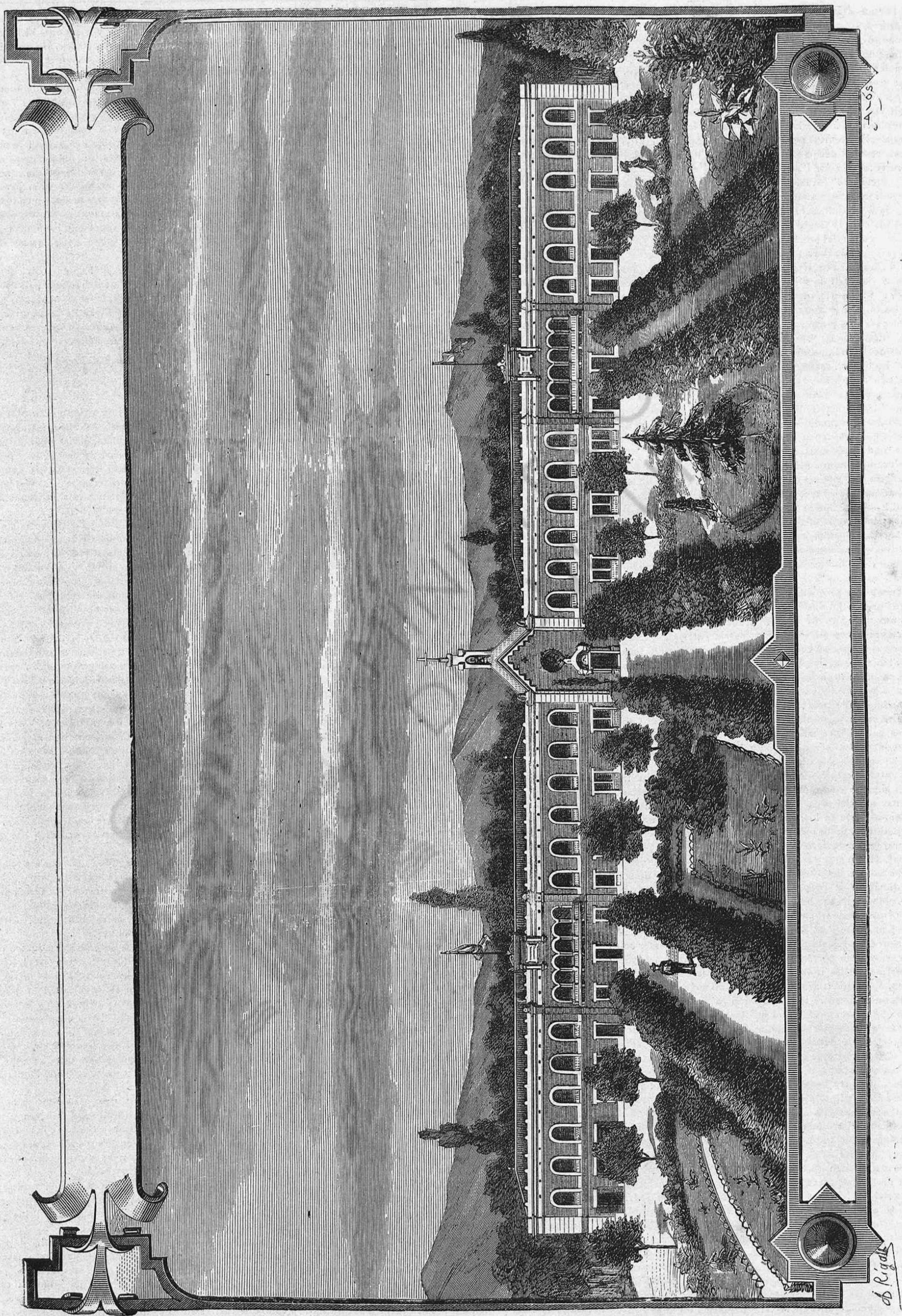
JOAN GOULA
Fotografia de Joan Martí

ROBERT STAGNO
Fotografia de Rafael Areñas

ILLA DE PUERTO RICO. — VISTA DE LA PLATJA DE LA CIUTAT DE MAYAGUEZ
1. Aduana. — 2. Tinglado pera descàrreg. — 3. Cos de guardia. — 4. Consulat italià y magatzem del senyor Tolosa. — 5. Pont en lo riu Faguas. — 6. Fonda espanyola del senyor Lopez

VISTA GENERAL DEL INSTITUT FRENOPÀTICH DELS SENYORS DOLÇA Y LLORACH EN LAS CORTS DE SARRIÀ

Reservats los drets de reproducció artística y literaria

|| TIPOGRAFIA DE E. ULLASTRES. RONDA DE LA UNIVERSITAT, 96. ||

S'envia: números de mostra fora de Barcelona

A. Rigalt

A. 65